

RAZGOVOR S DUGOGODIŠNJIM HRVATSKIM ZASTUPNIKOM U EUROPSKOM PARLAMENTU

Piše: Lorita Vierda,
Gabrijela Bijelić

Hrvatski zastupnik u Europskom parlamentu Tonino Picula imenovan je izjaviteljem EP-a za Crnu Goru, koja je u statusu kandidata za pristupanje Europskoj uniji od 2010. godine, a pregovore o pristupanju započela je u lipnju 2012. Zastupnik iz redova socijaldemokrata i bivši ministar vanjskih poslova iz Račanove vlade ponovno će se, od početka dvijetisućitih, susresti s pitanjem razgraničenja Hrvatske i Crne Gore na Prevlaci i zamrlim bilateralnim pregovorima, što je tek jedno od mnogih otvorenih pitanja Crne Gore koja će, kao izjavitelj, držati pod povećalom.

S obzirom da se Crna Gora približila ulasku u Europsku uniju, koja je vaša uloga kao izjavitelja? Koje su vam zadaće?

“Uloga izjavitelja nosi sa sobom ozbiljnu odgovornost. Njegova zadaća je da, kao član vanjskopolitičkog odbora EP-a, pripremi izvješće o napretku države na putu prema europskim integracijama. Izvješće se priprema kroz detaljnu analizu zbivanja u državi, konzultacijama sa stručnjacima, dužnosnicima, civilnim društvom te ostalim akterima, kako bi se dobila cjelovita slika i pregled situacije. Također, treba naglasiti da se izvješće priprema s ostalim članovima odbora u EP-u kroz rasprave i predlaganjem amandmana. Na taj se način dobiva odličan uvid, ali i potiče dijalog. Crna Gora je nadalje odmakla u pregovorima s Europskom unijom. Naše iskustvo, stečeno na temelju činjenice da smo posljednja zemlja koja je postala članicom EU, trebamo prenositi zemljama u regiji. Ohrabruje i da nova Komisija za visokog predstavnika za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku ima Josepa Borrellu koji je naglasio kako

nova Komisija mora biti geopolitička, a projekt EU svakako neće biti dovršen bez Zapadnog Balkana.”

Hoće li neriješeno granično pitanje Hrvatske s Crnom Gorom na rtu Prevlaka utjecati na međusobne odnose Hrvatske kao članice EU i Crne Gore kao izgledne pristupnice u Uniju? Postoji li ikakav napredak oko pregovora ili su oni zasad ‘zamrli’, obzirom da je nedavno bilo incidenata upravo u akvatoriju oko rta Prevlaka, što govori da je tu situacija još uvijek nedefinirana, a i napeta?

“Hrvatska i Crna Gora 2002. godine su potpisale Privremeni sporazum, po kojem je Hrvatskoj pripao kopneni dio Prevlake, tj. rt Oštro i uzak pojas mora uz Prevlaku, a Crnoj Gori ostali dio ulaza u Boku kotorsku. Unatoč nedavnim incidentima koje ste spomenuli, tijekom proteklih sedamnaest godina od potpisivanja, s Crnom Gorom imamo stabilne i korektno dobrosusjedne odnose. Prema mojim saznanjima, međudržavna komisija koja bi trebala urediti jedino preostalo otvoreno pitanje, ono granice na moru, nije održala nijedan sastanak još od 2015. godine. Ukoliko do bilateralnog dogovora ne dođe, opcije za rješavanje tog problema su međunarodna arbitraža ili Međunarodni sud u Den Haagu. Ipak, nadam se da će obje strane uskoro ponovno pokrenuti pregovore oko utvrđivanja granica i donijeti rješenje koje ima temelj u međunarodnom pravu i zajedničkim interesima obje zemlje.”

Vlade dviju država na potezu

Dojam je da Europskoj uniji vanjska granica na krajnjem jugu Hrvatske nije među prioritetima. Koji je vaš stav o tome, uz planove za pokretanje novog vala intenzivnijih pregovora oko razgraničenja?

“Europska unija je ite-

kako svjesna da je Hrvatska granica najduža vanjska granica EU, te svakako treba stvari gledati u tom kontekstu, a pogotovo u kontekstu razgovora o budućnosti Europe. Sporazum o Prevlaci od 2002. godine dobro funkcionira uz pozitivno ocjenjenu ulogu Crne Gore zbog dobrih odnosa sa susjedima. To je naglašeno i u posljednjim izvješćima Europske komisije o napretku. Iako još nema konačnog dogovora o granici, bilateralne pregovore treba nastaviti jer još ima prostora i vremena za postizanje sporazuma o razgraničenju. Na potezu su Vlade dviju država.”

Prema aktualnoj situaciji s Turskom, prijete li nam novi izbjeglički val koji bi se mogao kretati i prema krajnjem hrvatskom jugu?

“Jedan od prioriteta sljedeće Europske komisije mora biti dogovor o djelotvornijem i pravednijem sustavu rješavanja posljedica migracija. Svi aspekti problema nisu identični i vladaju specifične okolnosti. Jedini način je zajednička politika azila, jer u suprotnom će i dalje dominirati nefunkcionalnost i međusobno optuživanje. Baš je jučer grčki Premijer Mitsotakis, čija zemlja ima više od 70.000 tražitelja azila, od kojih blizu 33.000 na otocima Egejskog mora, ocijenio “neprihvatljivim pristupe nekoliko zemalja članica EU koje smatraju da to nije njihov problem”. Svakako će se o toj temi raspravljati na ovoj tjednoj sastanku Europskog vijeća. U toj situaciji Hrvatska se mora ponijeti odgovorno, konstruktivno, ali i odlučno. Pogotovo zbog konteksta nadolazećeg EU predsjedanja.”

Crna Gora je otvorila ukupno 32 od 35 poglavlja u pregovorima, a tri su privremeno i zatvorena. Koja su poglavlja zatvorena i iz kojih razloga?

“Crna Gora je zatvorila Poglavlje 30 koje se ti-

Međudržavna komisija koja bi trebala urediti pitanje granice na moru, nije održala nijedan sastanak još od 2015. godine. Ako se to ne dogodi, slijedi nam arbitraža ili Međunarodni sud. A i Slovenija, koja predsjedava Unijom u drugoj polovici 2021. već je najavila kako ćemo s njom imati problema zbog rezultata arbitraže od koje smo odustali.

če vanjskih odnosa te je u području zajedničke trgovinske politike, razvojne politike i humanitarne pomoći nastavila svoje stavove koordinirati s EU. Također, zatvorili su Poglavlje 26 posvećeno obrazovanju i kulturi gdje je postigla dobre rezultate te Poglavlje 25 po-

svećeno znanosti i istraživanju, gdje je primjećena dobra razina spremnosti Crne Gore, pogotovo kroz pristupanje EU programu za istraživanje i inovacije „Horizont 2020“. Međutim, isto tako treba i naglasiti da se Crna Gora ujedno i obvezala na stalni napredak u svim ovim po-

drućjima.”

Migranti su svačiji problem

Izvješće EK za 2018. godinu govori o manjkavostima, nedostatku povjerenja, ali i o napretku. Gdje ‘zapinje’ i koja su moguća rješenja?